

Rejestr umów o dzieło

Analiza danych z formularzy RUD przekazanych
od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r.

Warszawa 2023

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

**Rejestr umów o dzieło. Analiza danych z formularzy RUD przekazanych
od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r.**

Opracowanie tekstu: Zespół Analizy Ryzyka

Opracowanie graficzne: Biuro Poligrafii ZUS

Wydawca

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

ul. Szamocka 3, 5

01-748 Warszawa

Spis treści

1. Wstęp	2
2. Sposób składania zgłoszeń umów o dzieło.....	3
3. Zgłoszenia umów o dzieło w poszczególnych kwartałach.....	4
4. Zgłaszający umowę o dzieło	6
4.1. Rodzaje podmiotów zgłaszających umowę o dzieło.....	6
4.2. Zgłaszający umowy o dzieło w podziale na województwa.....	7
4.3. Zgłaszający umowy o dzieło w podziale na oddziały ZUS	10
5. Wykonawcy umów o dzieło.....	11
5.1. Płeć wykonawców umów o dzieło	11
5.2. Wykonawcy umów o dzieło w podziale na województwa	13
5.3. Cudzoziemcy jako wykonawcy umów o dzieło.....	14
5.4. Wykonawcy umów o dzieło według sekcji PKD płatników składek ...	17
6. Średnia długość trwania umów o dzieło	19
7. Struktura płatników składek zgłaszających umowy o dzieło	20
7.1. Podział płatników składek zgłaszających umowy o dzieło ze względu na liczbę ubezpieczonych	20
7.2. Podział płatników składek zgłaszających umowy o dzieło ze względu na sekcję PKD	21
8. Sekcje PKD najczęstsze w województwach wśród płatników składek zgłaszających umowę o dzieło	22
9. Liczba formularzy RUD w latach 2021–2023 – porównanie kwartalne w wybranych aspektach	25
10. Podsumowanie	30

1. Wstęp

Obowiązek informowania ZUS o umowach o dzieło został wprowadzony w 2021 r. Zobowiązani przekazują informację na formularzu RUD (zgłoszenie umowy o dzieło). Wpisują do niego dane swoje oraz wykonawcy umowy o dzieło, a także datę rozpoczęcia i zakończenia wykonywania tej umowy oraz jej przedmiot. Formularz można wypełnić i złożyć w formie elektronicznej za pomocą Platformy Usług Elektronicznych ZUS (PUE ZUS) lub w formie papierowej. ZUS zapisuje formularze RUD w rejestrze umów o dzieło.

W ramach niniejszego opracowania przekazujemy informacje o zgłoszeniach umów o dzieło, które ZUS zapisał w rejestrze od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r.¹ W tym czasie do ZUS przekazano 610,4 tys. formularzy RUD². Dotyczyły one ponad 850,7 tys. umów o dzieło, a informacje przekazało 51,3 tys. podmiotów, z czego 50,3 tys. (98%) to płatnicy składek. Wartym podkreślenia jest fakt, że w odniesieniu do liczby aktywnych płatników składek w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych, która wynosiła 2,2 mln³ (liczba płatników składek w ubezpieczeniu zdrowotnym wynosiła 2,8 mln⁴), oznacza to, że na 10 tys. płatników składek tylko 229 wykazywało zawieranie umów o dzieło w formularzu RUD. Natomiast liczba osób wykonujących umowy o dzieło wyniosła 222,2 tys. W odniesieniu do liczby ubezpieczonych, która wynosi 16,3 mln⁵, oznacza to, że na 10 tys. ubezpieczonych przypadało 137 osób zgłoszonych jako wykonujący umowy o dzieło w formularzu RUD.

W I półroczu 2023 r. złożono do ZUS nieznacznie więcej formularzy RUD niż w analogicznym okresie roku 2021 i 2022, więcej było również unikalnych podmiotów zgłaszających, a także samych wykonawców umów o dzieło. Niewielki wzrost zanotowano również w liczbie umów o dzieło wykazanych w formularzach RUD. Warto jednak podkreślić, że w I kwartale 2023 r. zanotowano spadek liczby umów o dzieło wykazanych w formularzach RUD względem analogicznego okresu w 2022 r.

Wyniki analizy danych w rejestrze umów o dzieło, które zostały zawarte w opracowaniu, dotyczą:

- sposobów składania formularza RUD,
- liczby formularzy RUD złożonych w poszczególnych miesiącach,
- liczby złożonych formularzy RUD w podziale według:
  - zgłaszającego umowę o dzieło (rodzaju podmiotu),
  - województwa, z którego pochodził zgłaszający umowę o dzieło,
  - oddziału ZUS właściwego dla zgłaszającego umowę o dzieło,

¹ W marcu 2023 r. zostały przekazane informacje o analizach przeprowadzonych za rok 2022 r.

² W analizie nie uwzględniono formularzy RUD, które zawierały zapisy nieobowiązujące, wycofane oraz niesłusznie wysłane (w 2023 r. 10,2 tys., w 2022 r. 26,3 tys., w 2021 r. 72 tys.). W związku z powyższym, dane za rok 2021 i 2022 opublikowane w niniejszej publikacji różnią się od danych prezentowanych w opracowaniu dotyczącym zgłaszanych umów o dzieło za rok 2021 i 2022.

³ Aktywni płatnicy składek w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych wg stanu na 31 marca 2023 r. Portal Statystyczny ZUS, <http://psz.zus.pl/kategorie/platnicy-skladek/ubezpieczenia-emerytalne-i-rentowe>.

⁴ Aktywni płatnicy składek w ubezpieczeniu zdrowotnym wg stanu na 31 marca 2023 r. Portal Statystyczny ZUS, <http://psz.zus.pl/kategorie/platnicy-skladek/ubezpieczenie-zdrowotne>.

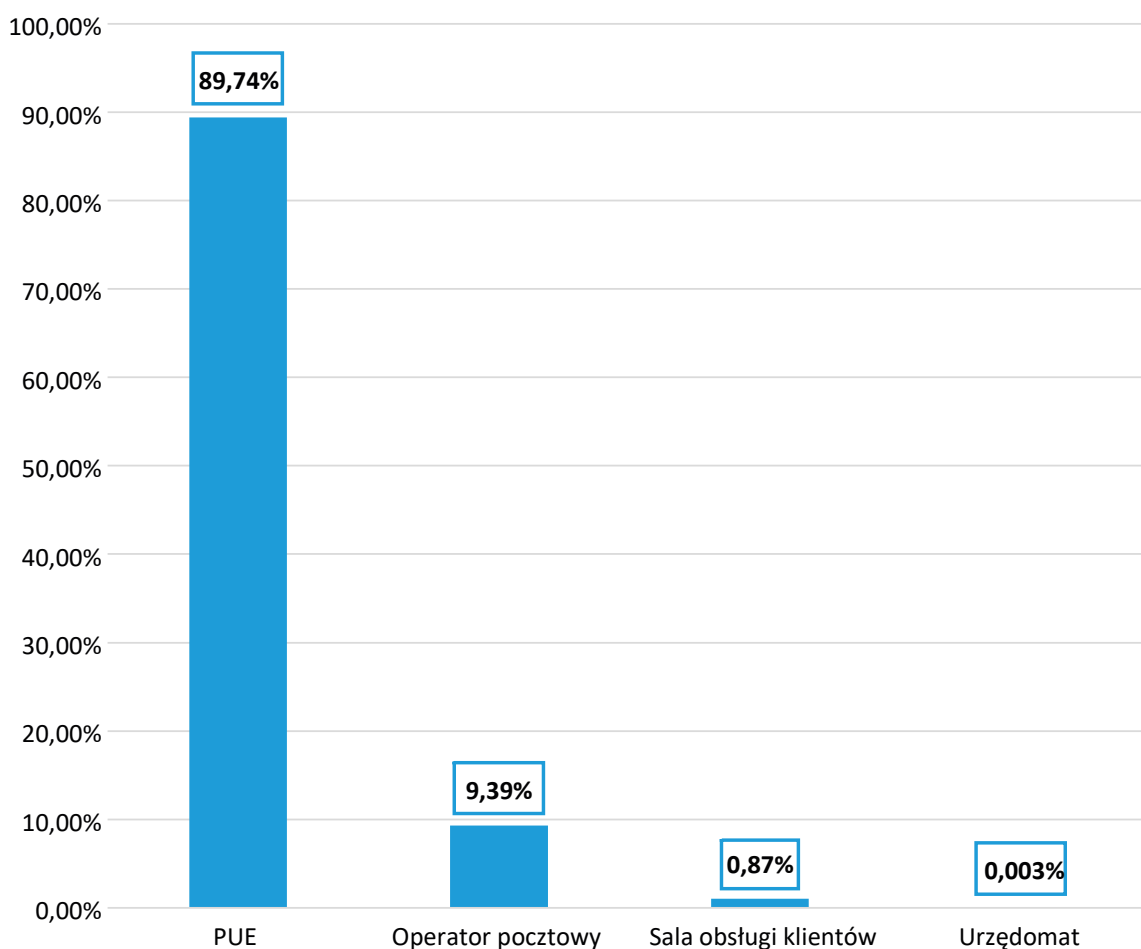
⁵ Osoby objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi wg stanu na 31 marca 2023 r. Portal Statystyczny ZUS, <http://psz.zus.pl/kategorie/ubezpieczeni/ubezpieczenia-emerytalne-i-rentowe>.

- liczby zgłoszonych wykonawców umów o dzieło w podziale według:
  - płci, wieku oraz województwa, z którego pochodził wykonawca umowy o dzieło,
  - sekcji PKD płatnika składek,
- średniej długości trwania umów o dzieło,
- liczby płatników składek, którzy przekazali formularz RUD, w podziale według:
  - liczby osób zgłoszonych do ubezpieczeń w listopadzie 2022 r.,
  - sekcji PKD,
- porównań składanych formularzy RUD w I półroczu w latach 2021–2023.

2. Sposób składania zgłoszeń umów o dzieło

Umowy o dzieło w I półroczu 2023 r. zgłaszano przede wszystkim na PUE ZUS. W ten sposób przekazano 547,7 tys. formularzy RUD. Jest to 89,74% ogółu zgłoszeń. W jakim stopniu korzystano z różnych sposobów zgłaszania prezentuje wykres 1 i tabela 1.

Wykres 1. Sposoby składania zgłoszeń umów o dzieło do ZUS w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Tabela 1. Zgłoszenia umów o dzieło w podziale na sposoby składania zgłoszeń umów o dzieło do ZUS w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Sposób przekazania do ZUS formularza RUD	Liczba złożonych formularzy RUD
PUE	547 747
Operator pocztowy	57 310
SOK (sala obsługi klientów)	5 312
Urzędomat	16
Razem	610 385

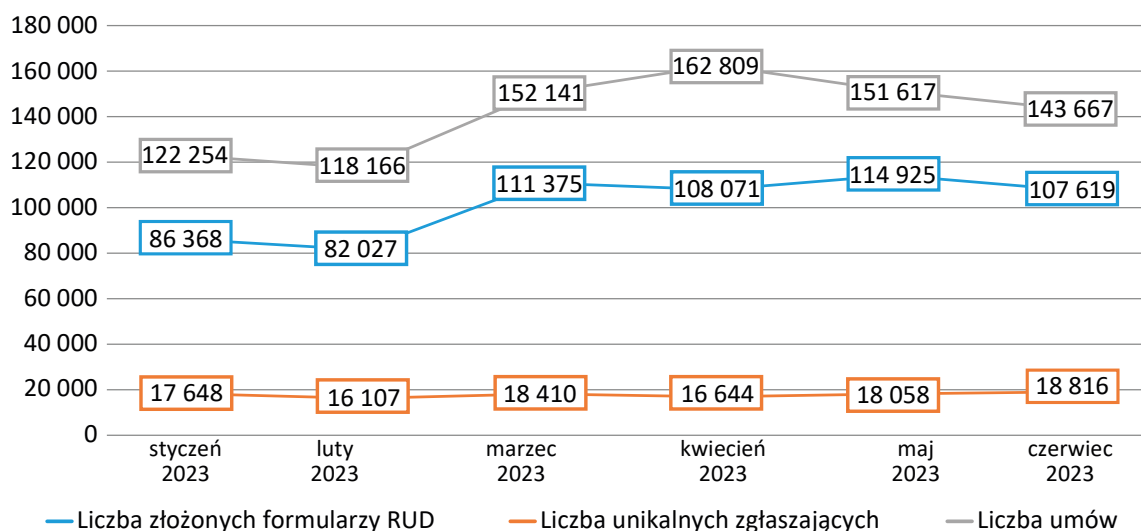
Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Drugim najczęstszym sposobem składania formularza RUD była przesyłka pocztowa. Tak złożono 57,3 tys. tych formularzy. Stanowiło to 9,39% ogółu zgłoszeń. Rzadko składano je osobiście na sali obsługi klientów – tylko 0,87% z nich.

3. Zgłoszenia umów o dzieło w poszczególnych kwartałach

Od stycznia do czerwca 2023 r., największa liczba formularzy RUD została złożona w maju – 114,9 tys. Zawierały one informacje o 151,6 tys. umów i zostały przekazane przez 18,1 tys. podmiotów. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres 2.

Wykres 2. Podmioty zgłaszające umowy o dzieło, składane formularze oraz zgłoszone umowy w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.*

* Liczba złożonych formularzy RUD nie obejmuje tych, które zawierały zapisy nieobowiązujące, zostały wycofane lub nieślusnie wystane.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Liczba podmiotów, które złożyły formularz RUD od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r. wynosiła 51,3 tys. W ujęciu miesięcznym średnio 17,6 tys. podmiotów informowało ZUS o zleceniu wykonania umowy o dzieło. Największa liczba podmiotów, które złożyły formularz RUD wystąpiła w czerwcu i wyniosła 18,8 tys., najmniejsza w lutym – 16,1 tys.

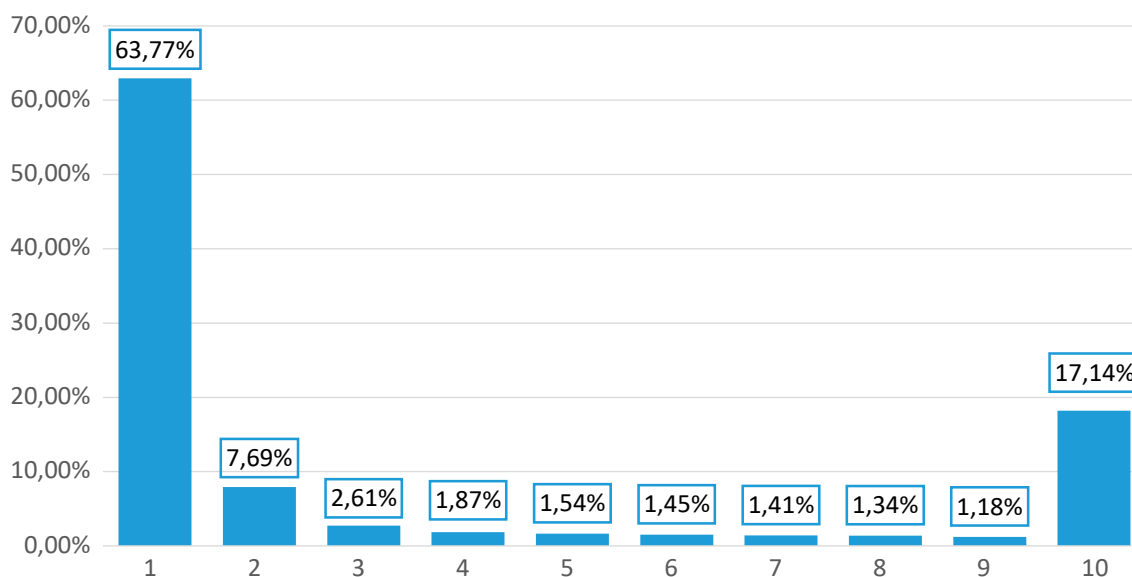
Od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r. przekazano łącznie 610,4 tys. formularzy RUD, co daje średnio na miesiąc – 101,7 tys. zgłoszeń. Największa liczba złożonych formularzy została przekazana w maju i wyniosła 114,9 tys., najmniejsza w lutym – 82,0 tys. Zgłoszenia umów o dzieło mogą być składane również w trybie korekty. Takich zgłoszeń było w tym okresie 8 tys.

Złożone formularze RUD w badanym okresie zawierały natomiast informacje o ponad 850,7 tys. umów. W ujęciu miesięcznym można stwierdzić, że przeciętnie liczba zgłaszanych umów o dzieło wynosiła 141,8 tys. Największa liczba umów została zgłoszona w kwietniu – 162,8 tys., najmniejsza w lutym – 118,2 tys.

W dwóch pierwszych kwartałach 2023 r. największa liczba unikalnych podmiotów zgłaszających formularz RUD wystąpiła w ostatnim miesiącu poszczególnych kwartałów – zachowany został trend z lat 2021–2022. Warto zaznaczyć, że w przypadku liczby złożonych formularzy RUD, w I kwartale 2023 r. ich liczba, podobnie jak w latach poprzednich, była najwyższa w ostatnim miesiącu kwartału, o tyle w II kwartale 2023 r. w czerwcu do ZUS wpłynęła najmniejsza liczba formularzy RUD na przestrzeni całego kwartału.

Na jednym formularzu RUD zamawiający może wpisać maksymalnie 10 umów zawartych z tym samym wykonawcą. Na 63,77% formularzy RUD wykazano 1 umowę o dzieło zawartą z wykonawcą. Na 17,14% formularzy RUD wykazano maksymalną liczbę umów – 10 zawartych z jednym wykonawcą. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres 3.

Wykres 3. Udział zgłoszonych formularzy RUD z określoną liczbą umów o dzieło w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

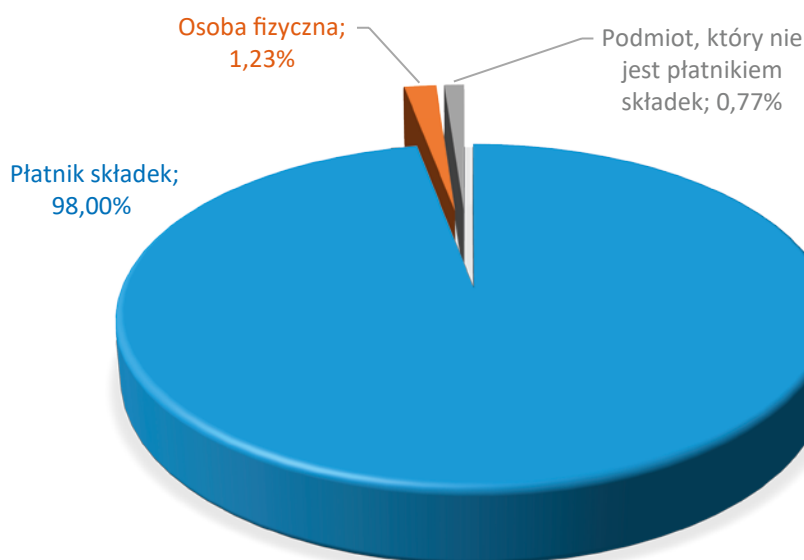
Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

4. Zgłaszający umowę o dzieło

4.1. Rodzaje podmiotów zgłaszających umowę o dzieło

Od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r. 51,3 tys. podmiotów zgłosiło umowy o dzieło na formularzu RUD. Największą grupę stanowili płatnicy składek zarejestrowani w ZUS – 50,3 tys. Stanowili 98% podmiotów, które to zrobiły. Osób fizycznych, które zgłosiły do ZUS umowę o dzieło, a nie są płatnikami składek, było 630. Jest to 1,23% ogółu zgłaszających. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres 4 oraz tabele 2 i 3.

Wykres 4. Rodzaje podmiotów zgłaszających umowy o dzieło w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Tabela 2. Rodzaje podmiotów zgłaszających umowy o dzieło w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Zgłaszający umowy o dzieło	Liczba podmiotów	Liczba złożonych formularzy RUD*
Płatnik składek	50 287	607 297
Osoba fizyczna	630	2 176
Podmiot, który nie jest płatnikiem składek	395	805
Razem	51 312	610 278

* W 107 formularzach RUD nie można zidentyfikować zgłaszającego. Dlatego liczba formularzy RUD jest inna niż w tabeli 1, która dotyczy sposobów zgłoszenia umów o dzieło do ZUS.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Tabela 3. Złożone formularze RUD, wykonawcy oraz zgłoszone umowy o dzieło według rodzaju podmiotu zgłaszającego w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

	Płatnicy składek	Osoby fizyczne	Podmioty, które nie są płatnikami składek
Liczba złożonych formularzy RUD*	607 297	2 176	805
Liczba wykonawców**	221 344	1 438	1 415
Liczba umów***	846 577	3 112	852

* W 107 formularzach RUD nie można zidentyfikować zgłaszającego. Dlatego liczba formularzy RUD jest tu inna niż w tabeli 1, która dotyczy sposobów zgłoszenia umów o dzieło do ZUS.

** Łączna liczba wykonawców jest większa od unikalnej liczby wykonawców umów o dzieło (222,2 tys.), ponieważ tego samego wykonawcę mógł zgłosić więcej niż jeden podmiot.

*** Dla 113 umów nie można zidentyfikować zgłaszającego podmiotu.

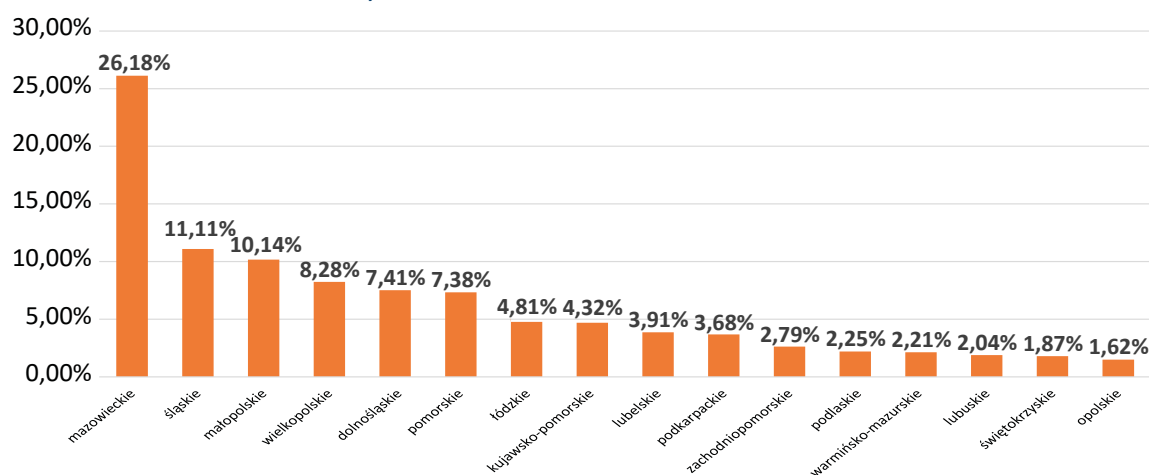
Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Analiza zgłoszeń wykazuje również, że formularze RUD przekazywały także podmioty, które nie miały takiego obowiązku. Zgłaszających umowy o dzieło, których nie zidentyfikowano w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS jako płatników składek lub osoby fizyczne, było 94 (0,04% ogółu zgłaszających). Podmioty, które nie były płatnikami składek ani osobami fizycznymi, ale złożyły formularz RUD, to m.in. wspólnoty mieszkaniowe, fundacje, stowarzyszenia.

4.2. Zgłaszający umowy o dzieło w podziale na województwa

Podział na województwa liczby zgłoszeń umów o dzieło przeprowadzono na podstawie adresu płatników składek, którzy zgłosili takie umowy. Najwięcej było ich z województwa mazowieckiego, natomiast najmniej w województwie opolskim. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres 5.

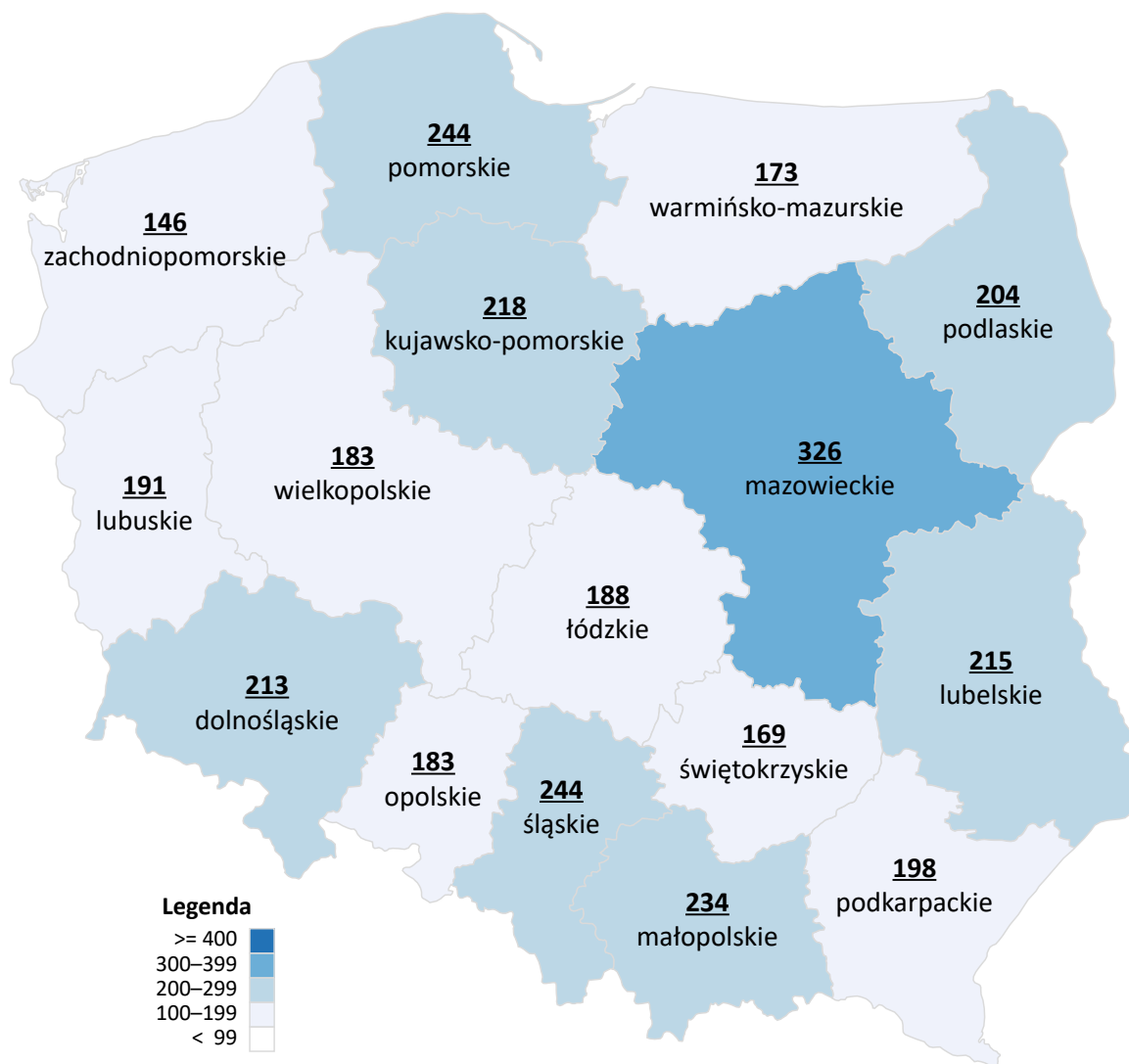
Wykres 5. Struktura zgłaszających umowy o dzieło w podziale na województwa w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Mniejsze zróżnicowanie pomiędzy województwami widać w analizie liczby płatników składek, którzy zgłosili umowy o dzieło, w przeliczeniu na 10 tys. aktywnych płatników składek. W takim ujęciu najwięcej płatników przekazało formularze RUD w województwie mazowieckim, bo 326 na 10 tys. aktywnych płatników. Najmniej – w województwie zachodniopomorskim – 146 na 10 tys. aktywnych płatników. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres 6.

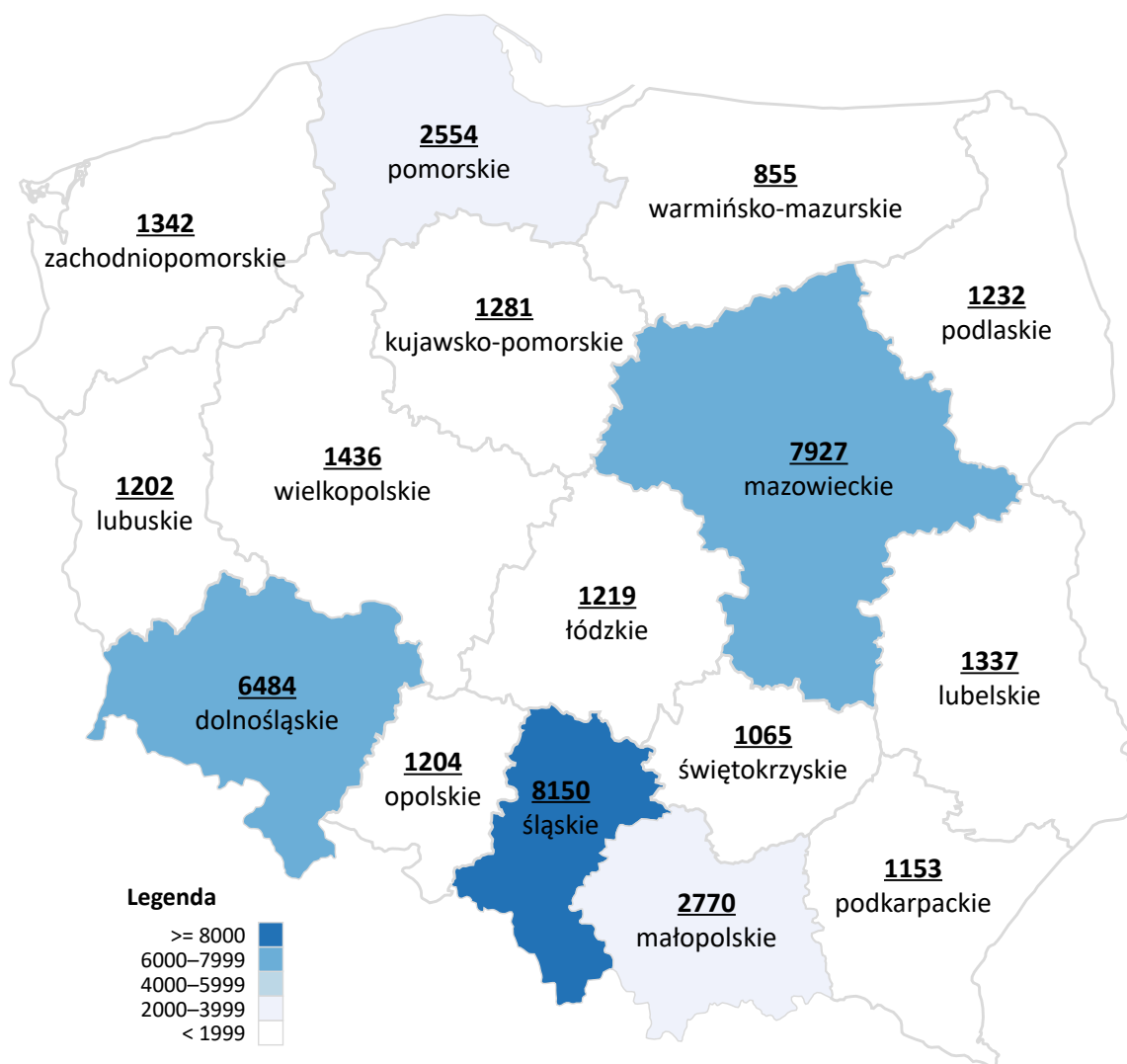
Wykres 6. Płatnicy składek zgłaszający umowy o dzieło w przeliczeniu na 10 tys. płatników składek, według województw w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Większe różnice pomiędzy województwami widać w liczbie zgłoszonych umów o dzieło w przeliczeniu na 10 tys. płatników składek. Najwięcej umów o dzieło na 10 tys. płatników składek zgłoszono w województwie śląskim – 8150 oraz w województwie mazowieckim – 7927. Najmniej umów o dzieło zgłoszono w województwie warmińsko-mazurskim – 855 na 10 tys. płatników składek. Szczegółowe dane prezentuje wykres 7.

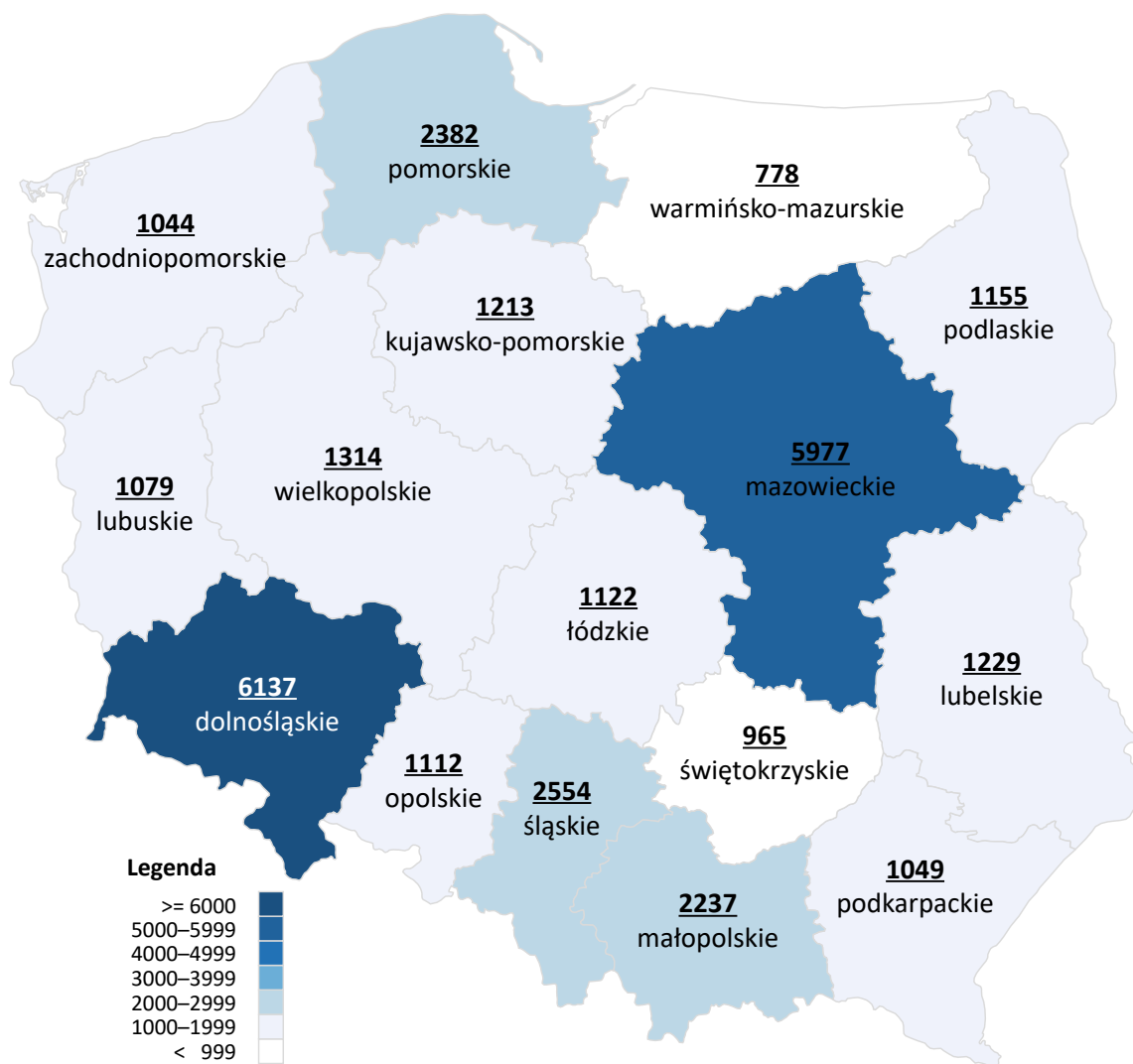
Wykres 7. Zgłoszone umowy o dzieło w przeliczeniu na 10 tys. płatników składek, według województw w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Najwięcej formularzy RUD na 10 tys. płatników składek złożono w województwie dolnośląskim – 6137 formularzy oraz w województwie mazowieckim – 5977. Najmniej formularzy RUD złożono w województwie warmińsko-mazurskim – 778 na 10 tys. płatników składek. Szczegółowe dane prezentuje wykres 8.

Wykres 8. Złożone formularze RUD w przeliczeniu na 10 tys. płatników składek, według województw w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

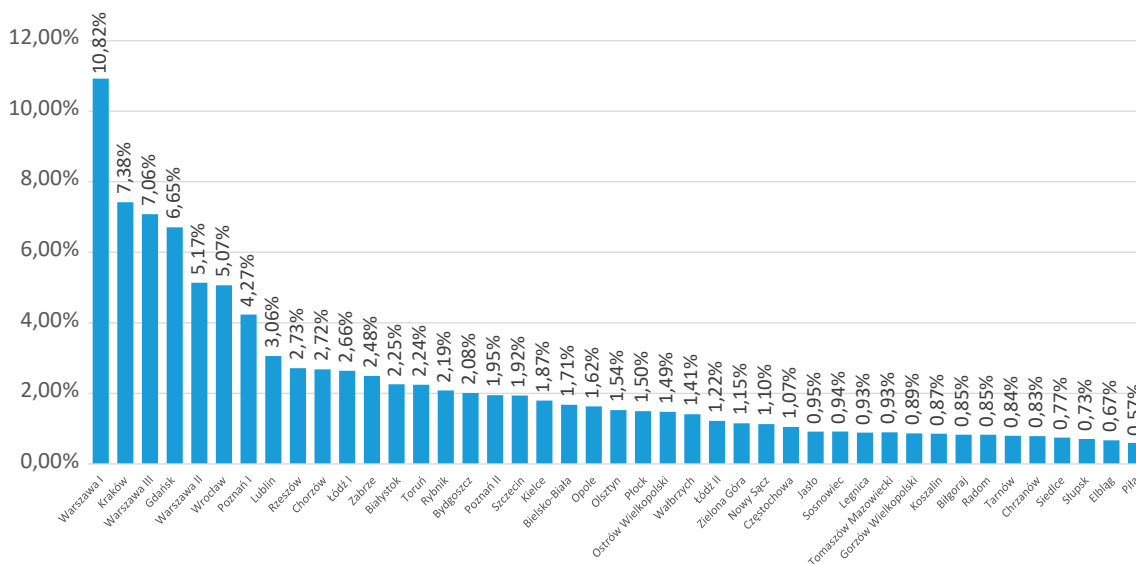

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

4.3. Zgłaszający umowy o dzieło w podziale na oddziały ZUS

Analizę zgłoszeń umów o dzieło w podziale na oddziały ZUS przeprowadzono na podstawie danych płatników składek, którzy zgłosili takie umowy. Najwięcej ich było z obszaru, który obsługuje I Oddział ZUS w Warszawie, a najmniej z terenu Oddziału ZUS w Pile. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres 9.

Wykres 9. Struktura zgłaszających umowy o dzieło w podziale na oddziały ZUS w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

5. Wykonawcy umów o dzieło

5.1. Płeć wykonawców umów o dzieło

W I półroczu 2023 r. w formularzach RUD zgłoszono 222,2 tys. wykonawców umów o dzieło. Więcej wśród nich było mężczyzn. Stanowili oni 52,81% wykonawców. Podział ze względu na płeć przedstawia poniższy wykres.

Wykres 10. Płeć wykonawców umów o dzieło w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

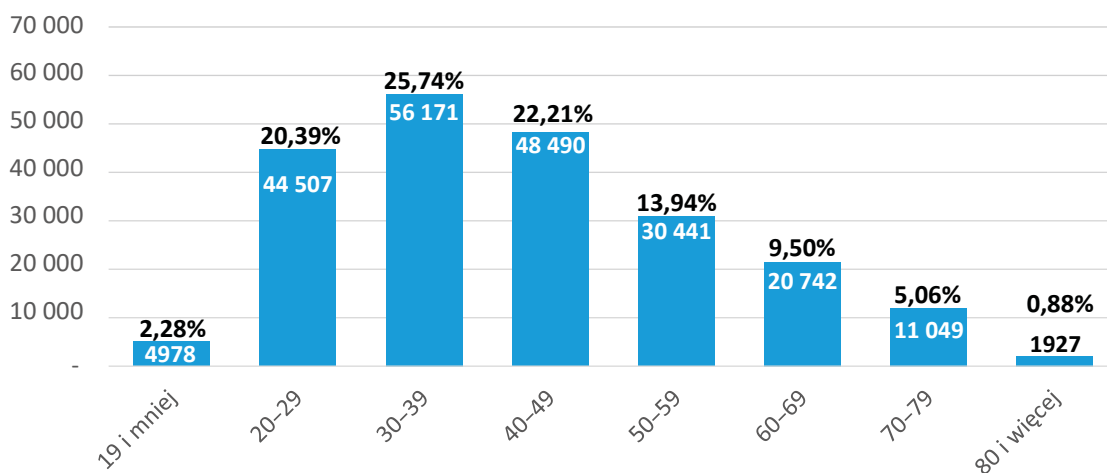

Analiza uwzględniła 218,3 tys. osób, których numer PESEL podano w formularzu RUD.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Największa grupa wykonawców umów o dzieło to osoby w wieku 30–39 lat. Było ich 56,1 tys. Stanowi to 25,74% wszystkich zgłoszonych. Szczegółowe dane o wieku osób, które wykonywały umowy o dzieło przedstawia wykres 11, a informacje o wieku osób wraz z podziałem na płeć wykres 12.

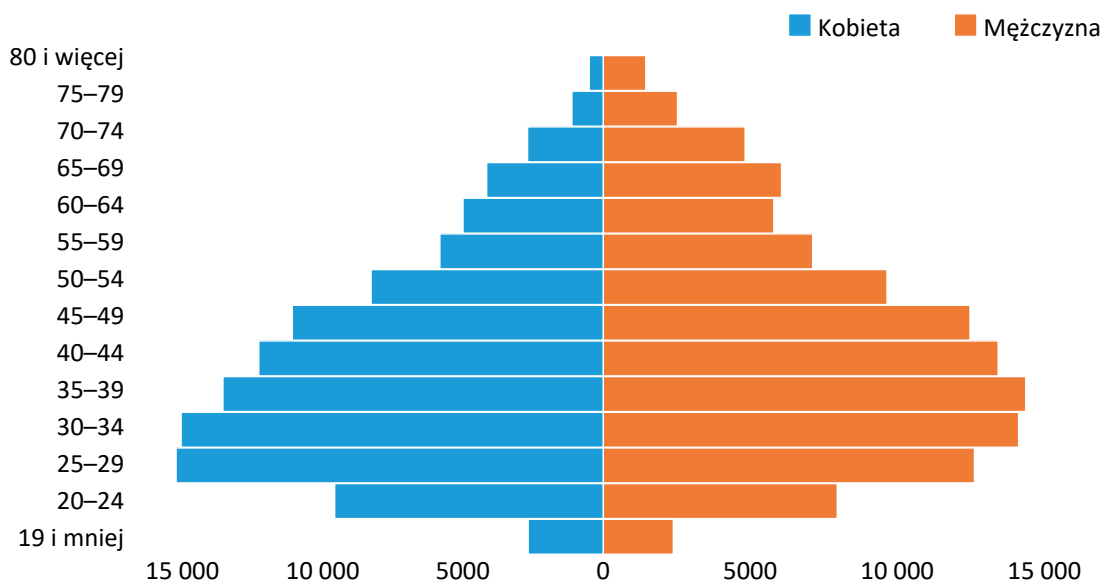
Wykres 11. Wiek wykonawców umów o dzieło w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Analiza uwzględnia 218,3 tys. osób, których numer PESEL podano w formularzu RUD.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Wykres 12. Wiek wykonawców umów o dzieło w podziale na płeć w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

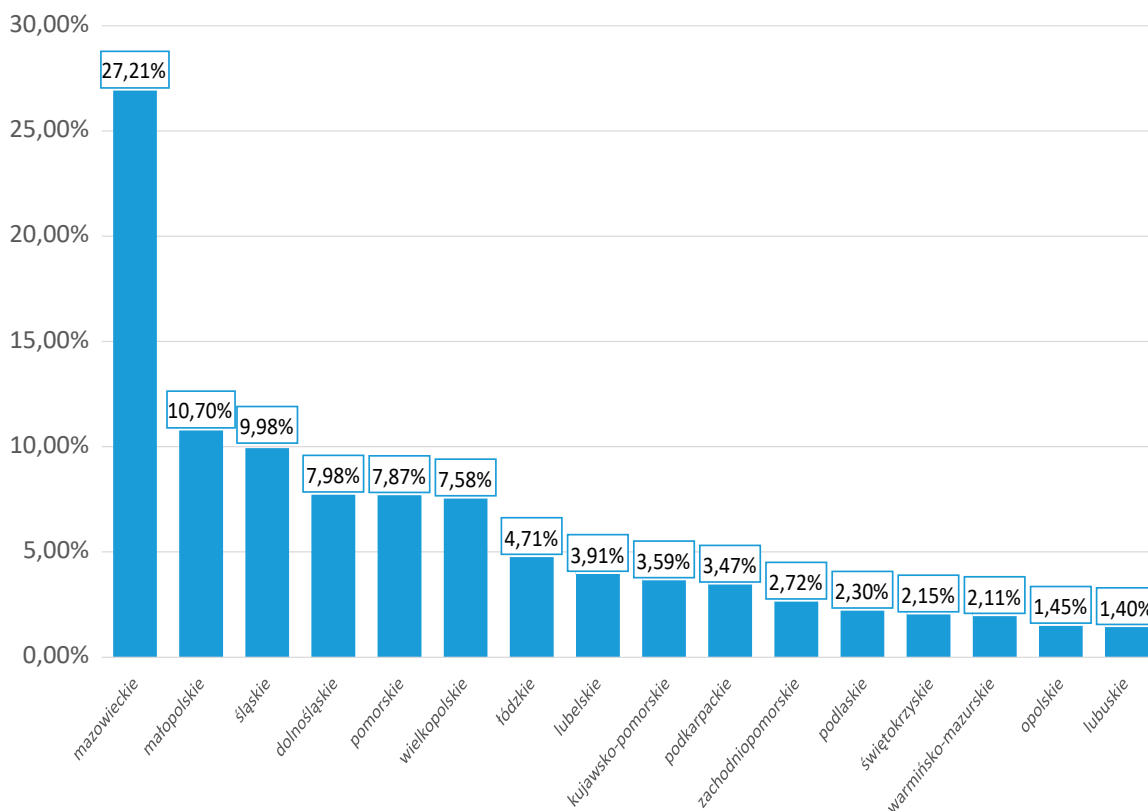
Analiza uwzględnia 218,3 tys. osób, których numer PESEL podano w formularzu RUD.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

5.2. Wykonawcy umów o dzieło w podziale na województwa

Najwięcej wykonawców umów o dzieło było z województwa mazowieckiego. Mieszkało tam 27,21% zgłoszonych wykonawców. Szczegółowe dane zawiera poniższy wykres 13.

Wykres 13. Struktura wykonawców umów o dzieło w podziale na województwo zamieszkania w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

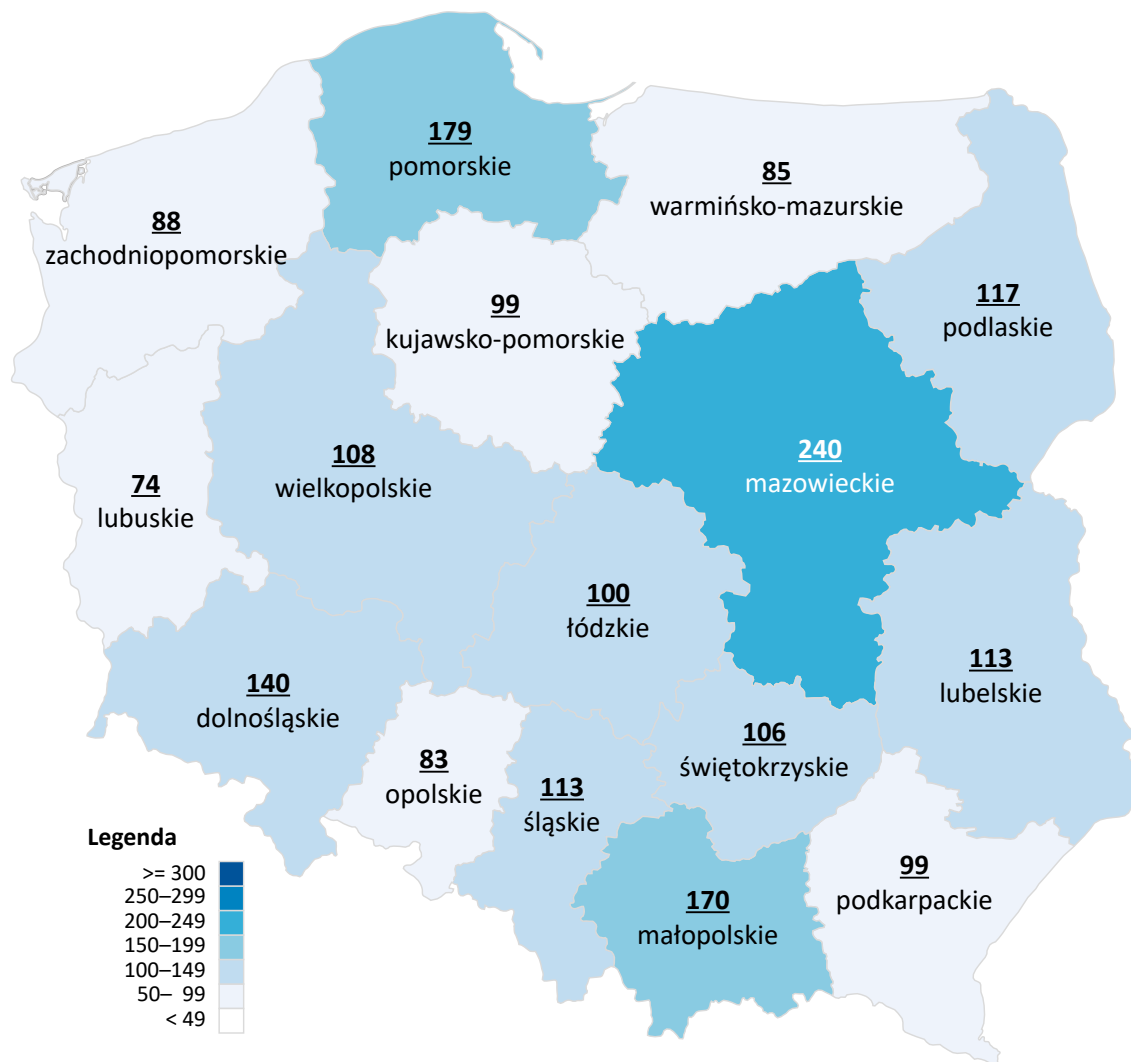

Nie można było ustalić województwa dla 0,87% zgłaszających umowę o dzieło, ponieważ nie podali oni odpowiednich danych w formularzu RUD.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Poszczególne województwa różnią się również liczbą wykonawców umów o dzieło w przeliczeniu na 10 tys. ubezpieczonych. Najwięcej wykonawców zgłoszono w województwie mazowieckim, było ich 240 na 10 tys. ubezpieczonych. Najmniej wykonawców zgłoszono w województwie lubuskim. Było ich tam 74 na 10 tys. ubezpieczonych. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres 14.

Wykres 14. Wykonawcy umów o dzieło w przeliczeniu na 10 tys. ubezpieczonych według województw w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

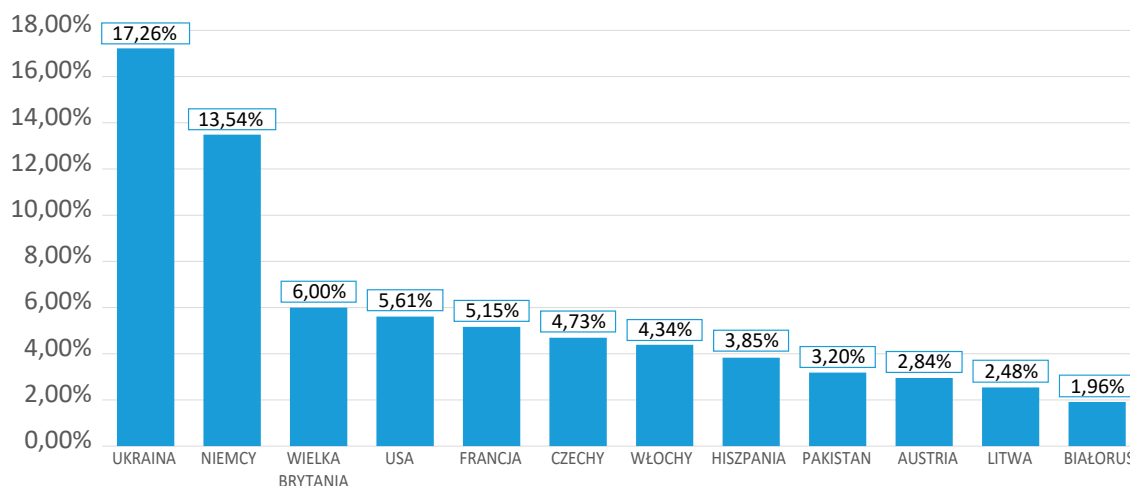
Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

5.3. Cudzoziemcy jako wykonawcy umów o dzieło

Liczba cudzoziemców wykazana w formularzach RUD z uzupełnionym polem *nazwa państwa* inna niż Polska wyniosła 3,1 tys. osób. Największą grupę stanowili Ukraińcy (17,3%), Niemcy (13,6%), obywatele Wielkiej Brytanii (6%), USA (5,6%), Francuzi (5,2%), Czesi (4,7%), Włosi (4,3%). Szczegóły w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

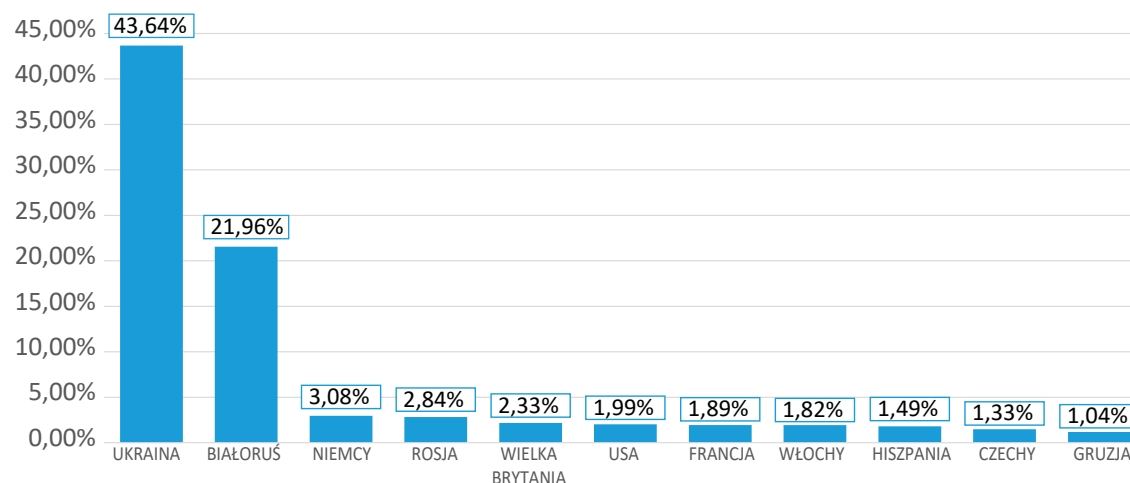
Wykres 15. Struktura cudzoziemców wykazanych w formularzach RUD w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Należy jednak zauważyć, że w wielu przypadkach zlecający nie uzupełnili informacji dotyczących państwa pochodzenia wykonawców umów o dzieło. Dlatego też podjęto analizę z wykorzystaniem informacji o kraju pochodzenia z innych źródeł. W takim ujęciu unikalna liczba cudzoziemców wykazana w formularzach RUD jako wykonujący umowę o dzieło wzrosła do 12,7 tys. osób, co stanowi 5,73% wszystkich wykonujących umowy o dzieło. Natomiast liczba umów o dzieło zawarta z cudzoziemcami wyniosła 29,4 tys., co stanowi 3,46% zawartych umów o dzieło. Dodatkowe informacje o kraju pochodzenia pozwoliły na ustalenie następującej struktury cudzoziemców wykazanych w formularzach RUD, wśród których można wyróżnić obywateli: Ukrainy 43,64%, Białorusi 21,96%, Niemiec 3,08%, Rosji 2,84%, Wielkiej Brytanii 2,33%, USA 1,99%, Francji 1,89%, Włoch 1,82%, Hiszpanii 1,49%, Czech 1,33%, Gruzji 1,04%. Pozostałe kraje stanowią 16,58%.

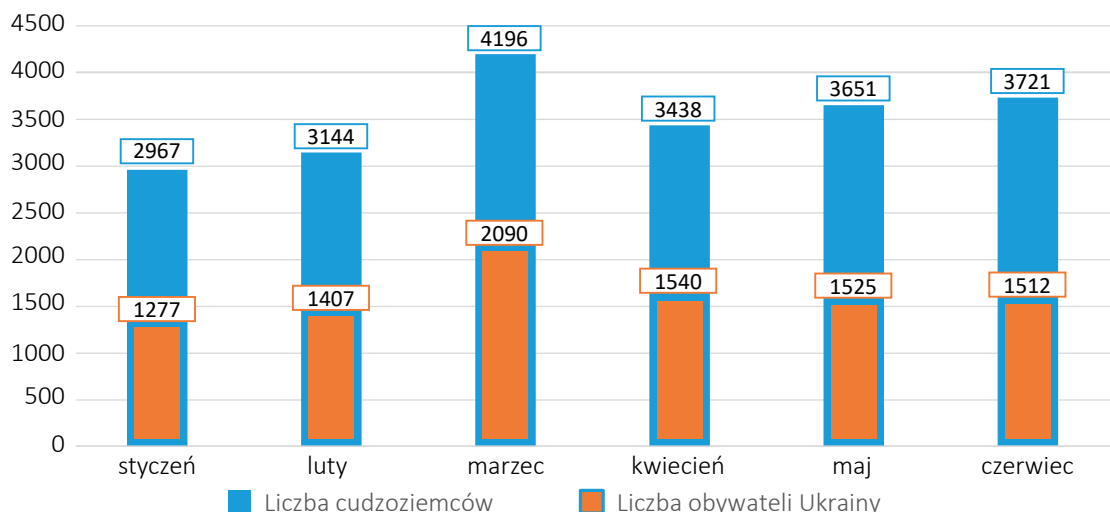
Wykres 16. Struktura cudzoziemców wykazanych w formularzach RUD z uwzględnieniem dodatkowych informacji o kraju pochodzenia w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

W ujęciu miesięcznym można stwierdzić, że największa liczba cudzoziemców w formularzach RUD została wykazana w marcu – 4196 osób, z czego 49,81% stanowili obywatele Ukrainy (2090 osób). Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

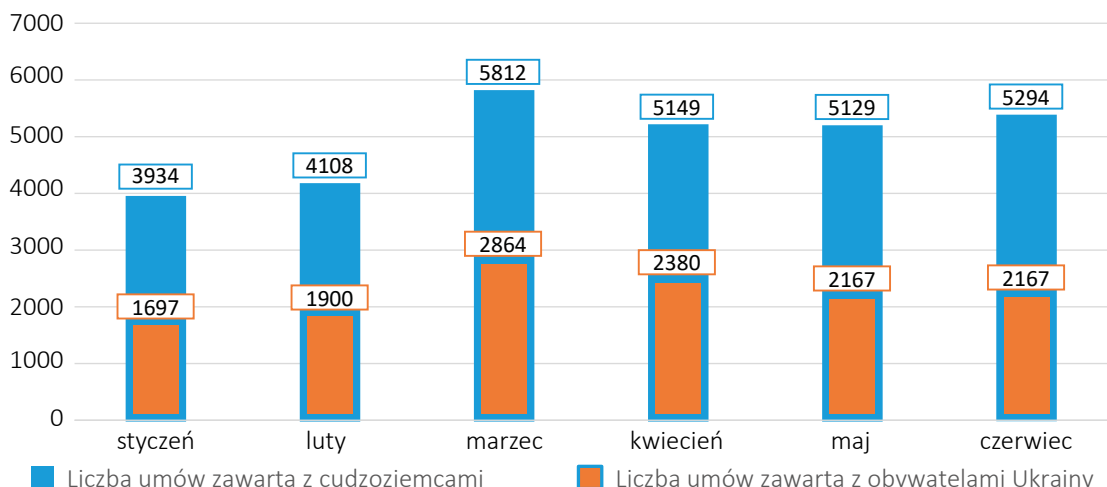
Wykres 17. Unikalna liczba cudzoziemców z wyszczególnieniem obywateli Ukrainy wykazana w formularzach RUD z uwzględnieniem dodatkowych informacji o kraju pochodzenia w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

W zakresie liczby wykazanych umów o dzieło można stwierdzić, że z obywatelami Ukrainy zawarto 13,2 tys. umów, co stanowi 44,77% wszystkich zawartych umów z cudzoziemcami. Analizując dynamikę zawieranych umów o dzieło z cudzoziemcami, największa liczba zawartych umów o dzieło była w marcu – 5812 z czego 2864 (49,28%) zawartych było z obywatelami Ukrainy. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 18. Liczba zawartych umów o dzieło z cudzoziemcami z wyszczególnieniem obywateli Ukrainy z uwzględnieniem dodatkowych informacji o kraju pochodzenia w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

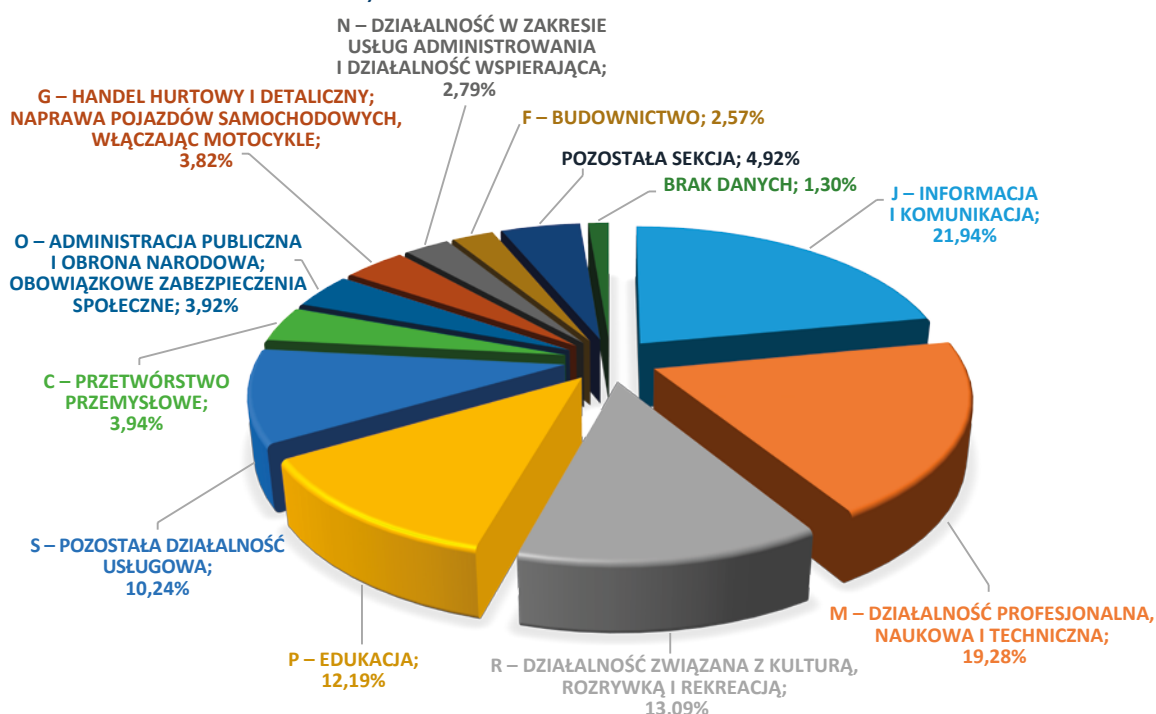

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

5.4. Wykonawcy umów o dzieło według sekcji PKD płatników składek

Kilku płatników składek mogło zgłosić tę samą osobę jako wykonawcę umowy o dzieło. Dlatego poniższa analiza objęła 261,1 tys. osób, czyli więcej niż unikalnych wykonawców umów o dzieło, których było 222,2 tys. Najwięcej osób wykonujących umowy o dzieło zostało wykazanych w sekcji J – informacja i komunikacja 57 301 wykonawców (21,94%) – zgłosiło ich 5344 płatników składek. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres 19.

Wykres 19. Wykonawcy umów o dzieło według sekcji PKD płatnika składek w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Inne sekcje PKD z największą liczbą wykonawców, to:

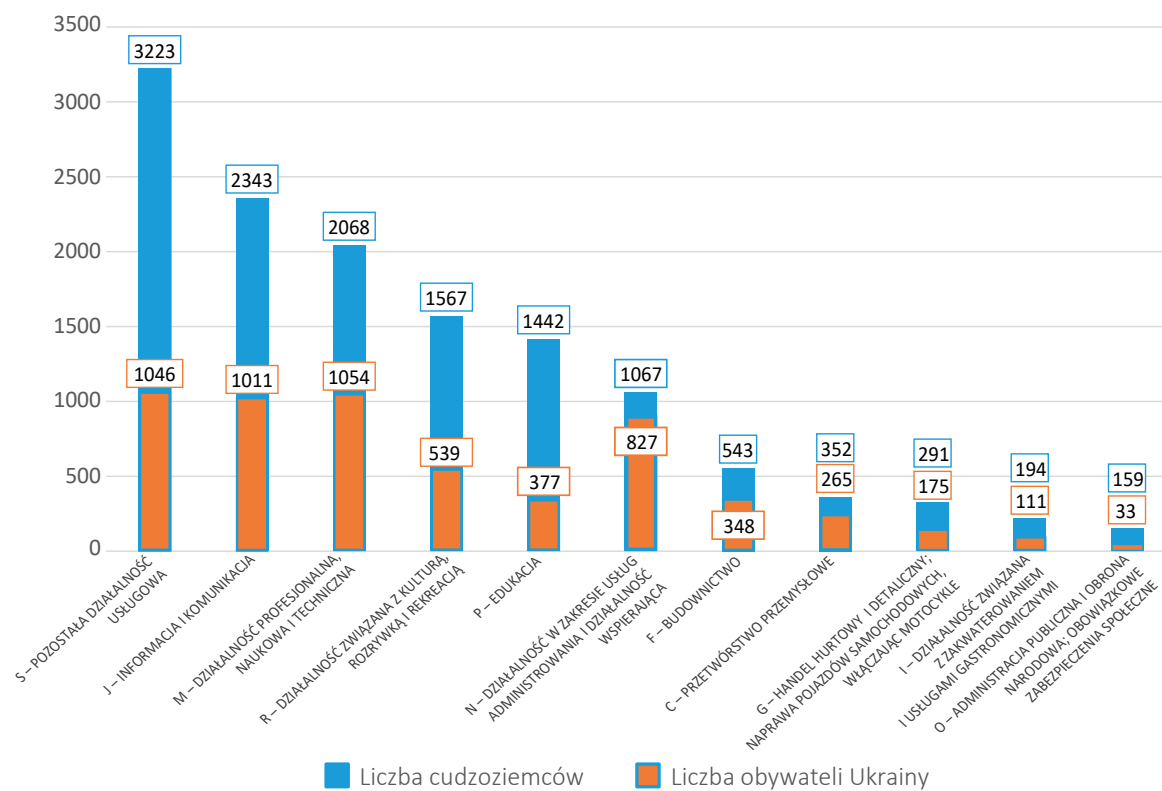
- M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 50 335 wykonawców (19,28%) – zgłosiło ich 10 961 płatników składek,
- R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 34 168 wykonawców (13,09%) – zgłosiło ich 4530 płatników składek,
- P – edukacja – 31 813 wykonawców (12,19%) – zgłosiło ich 2657 płatników składek,
- S – pozostała działalność usługowa – 26 743 wykonawców (10,24%) – zgłosiło ich 3893 płatników składek,
- C – przetwórstwo przemysłowe – 10 298 wykonawców (3,94%) – zgłosiło ich 4951 płatników składek,
- O – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 10 225 wykonawców (3,92%) – zgłosiło ich 1963 płatników składek,

- G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 9970 wykonawców (3,82%) – zgłosiło ich 4228 płatników składek,
- N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 7276 wykonawców (2,79%) – zgłosiło ich 1325 płatników składek.
- F – budownictwo – 6707 wykonawców (2,57%) – zgłosiło ich 2907 płatników składek,

W pozostałych sekcjach wykazanych zostało 12 843 wykonawców (4,92%), zgłosiło ich 6272 płatników składek. Danych o PKD nie było dla 1,30% wykonawców.

Największą liczbę cudzoziemców odnotowano w sekcji S – pozostała działalność usługowa – 3223 wykonawców, w tym 1046 (32,45%) obywateli Ukrainy. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 20. Cudzoziemcy wykazani w formularzach RUD według sekcji PKD płatnika składek w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Inne sekcje PKD z największą liczbą cudzoziemców, to:

- J – informacja i komunikacja – 2343 wykonawców w tym obywateli Ukrainy 1011 (43,15%),
- M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 2068 wykonawców w tym obywateli Ukrainy 1054 (50,97%),
- R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 1567 wykonawców w tym 539 obywateli Ukrainy (34,40%),
- P – edukacja – 1442 wykonawców w tym obywateli Ukrainy 377 (26,14%),

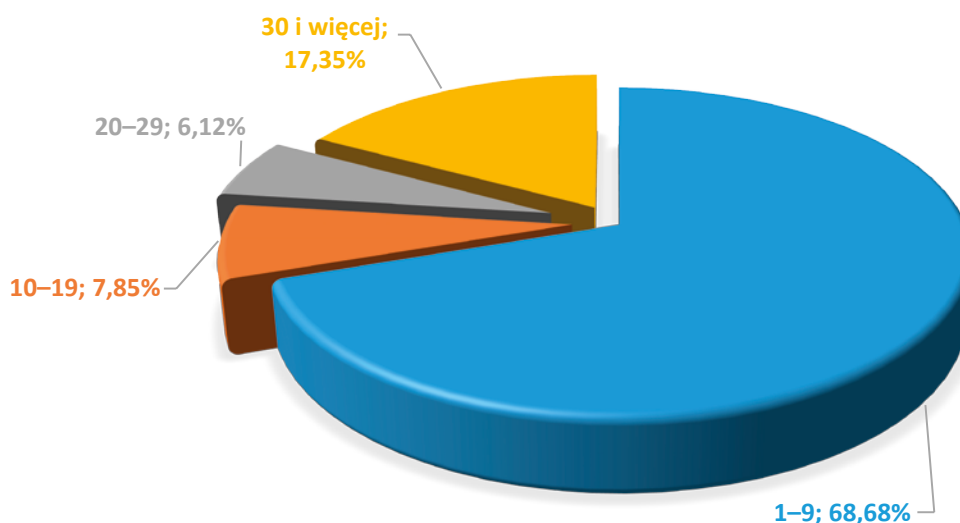
- N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 1067 wykonawców w tym obywateli Ukrainy 827 (77,51%),
- F – budownictwo – 543 wykonawców w tym obywateli Ukrainy 348 (64,09%),
- C – przetwórstwo przemysłowe – 352 wykonawców w tym obywateli Ukrainy 265 (75,28%),
- G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 291 wykonawców w tym obywateli Ukrainy 175 (60,14%),
- I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 194 wykonawców w tym obywateli Ukrainy 111 (57,22%),
- O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 159 wykonawców w tym obywateli Ukrainy 33 (20,75%).

W pozostałych sekcjach wykazanych zostało 188 wykonawców w tym 119 obywateli Ukrainy (63,30%). Danych o PKD nie było dla 265 cudzoziemców (w tym dla 78 obywateli Ukrainy).

6. Średnia długość trwania umów o dzieło

Umowy o dzieło najczęściej zawierano na 1 dzień co stanowi 26,63% wszystkich zawartych umów o dzieło oraz 8 dni co stanowi 19,46%. Średni okres, na który zawarto umowy o dzieło, to 30 dni, wartość środkowa (mediana) to 8 dni. Szczegółowy dane prezentuje poniższy wykres 21.

Wykres 21. Okres zgłaszanych umów o dzieło w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Analiza dotyczy 829 904 umów, które zgłoszono z ich datą rozpoczęcia i zakończenia.

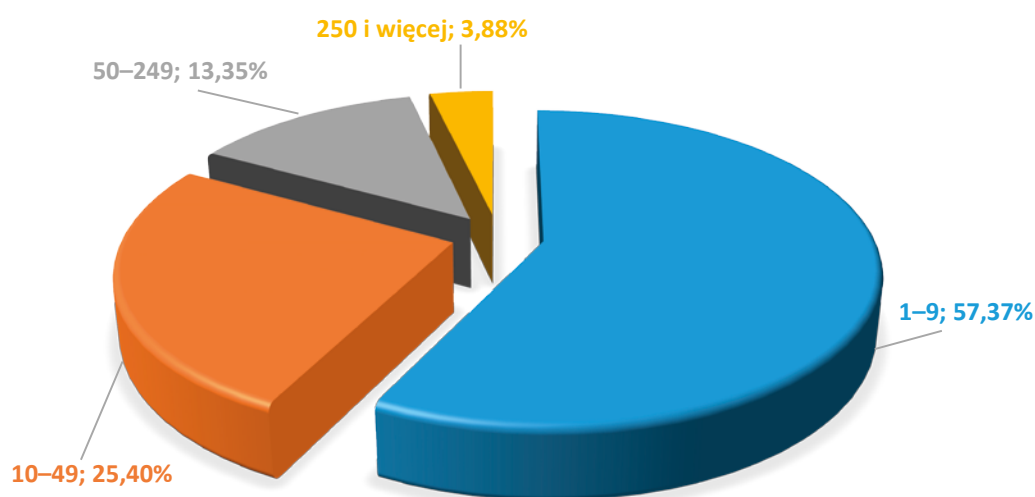
Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

7. Struktura płatników składek zgłaszających umowy o dzieło

7.1. Podział płatników składek zgłaszających umowy o dzieło ze względu na liczbę ubezpieczonych

Najwięcej płatników składek, którzy zgłaszali umowę o dzieło, miało nie więcej niż 9 ubezpieczonych. Takich płatników było 26 884. Stanowi to 57,37% ogółu płatników składek zgłaszających umowy o dzieło w analizowanym okresie. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres 22 oraz tabela 4.

Wykres 22. Płatnicy składek zgłaszający umowy o dzieło w podziale według liczby ubezpieczonych na podstawie ZUS DRA za listopad 2022 r. w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Tabela 4. Liczba płatników składek, którzy złożyli formularz RUD w podziale według liczby ubezpieczonych wykazanych w ZUS DRA za listopad 2022 r. w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Liczba ubezpieczonych według kategorii	Liczba płatników składek
1-9	26 884
10-49	11 900
50-249	6 254
250 i więcej	1 817

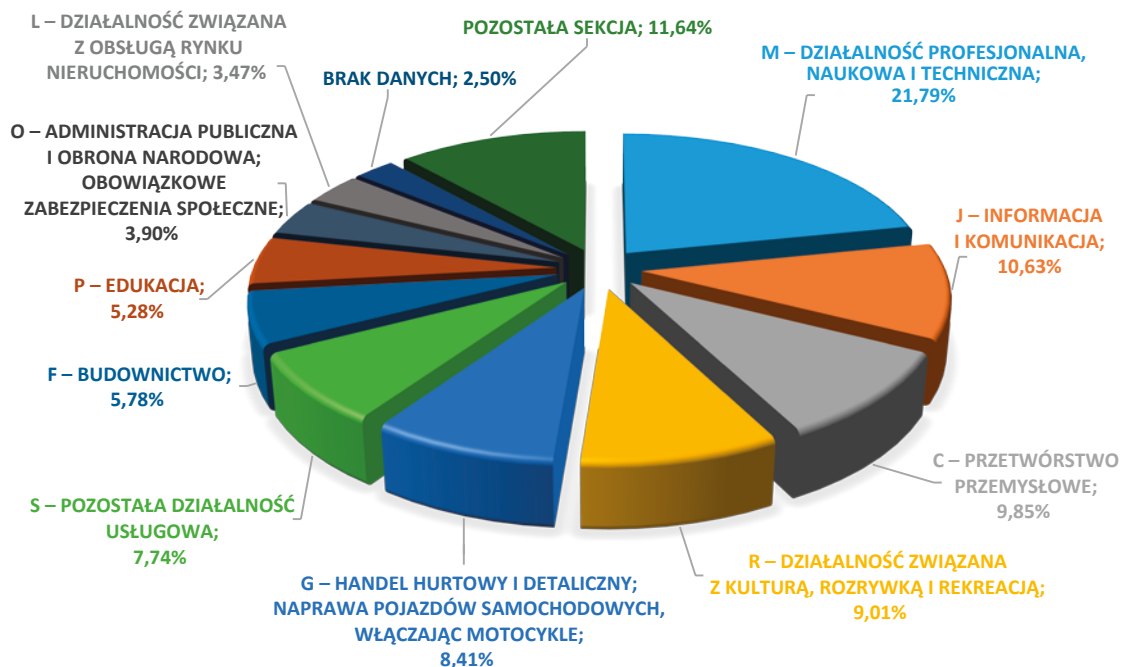
Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Najmniejsza grupa płatników składek zgłaszających umowy o dzieło miała więcej niż 250 ubezpieczonych. Takich płatników było 1817. Stanowi to 3,88% ogółu.

7.2. Podział płatników składek zgłaszających umowy o dzieło ze względu na sekcję PKD

Najwięcej płatników składek, którzy zgłaszali umowy o dzieło było z sekcji M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Było ich 10 961 (21,79% ogółu). Wykonawców zgłoszonych w tej branży było 50 335 (podział wykonawców według rodzaju działalności zgłaszających ich płatników zawarto w pkt 5.4).

Wykres 23. Płatnicy składek zgłaszający umowy o dzieło w podziale na sekcję PKD w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Inne najczęstsze rodzaje działalności w klasyfikacji PKD płatników składek, którzy zgłaszali umowy o dzieło, to:

- J – informacja i komunikacja – 5344 płatników składek (10,63%) zgłosiło 57 301 wykonawców,
- C – przetwórstwo przemysłowe – 4951 płatników składek (9,85%) zgłosiło 10 298 wykonawców,
- R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 4530 płatników składek (9,01%) zgłosiło 34 168 wykonawców,
- G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 4228 płatników składek (8,41%) zgłosiło 9970 wykonawców,
- S – pozostała działalność usługowa – 3893 płatników składek (7,74%) zgłosiło 26 743 wykonawców,
- F – budownictwo – 2907 płatników składek (5,78%) zgłosiło 6707 wykonawców,
- P – edukacja – 2657 płatników składek (5,28%) zgłosiło 31 813 wykonawców,

- O – administracja publiczna i ochrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 1963 płatników składek (3,90%) zgłosiło 10 225 wykonawców,
- L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 1744 płatników składek (3,47%) zgłosiło 2566 wykonawców.

Płatnicy składek z innych sekcji stanowią 11,64%. Nie można było określić sekcji dla 2,50% płatników składek.

8. Sekcje PKD najczęstsze w województwach wśród płatników składek zgłaszających umowę o dzieło

Tabela 5. Sekcje PKD płatnika składek dominujące w województwach w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.

Województwo	Sekcja PKD	Udział
Dolnośląskie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	23,09%
	J – Informacja i komunikacja	10,59%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9,86%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	9,46%
	G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	7,41%
Kujawsko-pomorskie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15,17%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	11,66%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9,50%
	G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	8,22%
	S – Pozostała działalność usługowa	7,47%
Lubelskie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	17,45%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9,95%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	9,18%
	J – Informacja i komunikacja	8,01%
	O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7,86%

Województwo	Sekcja PKD	Udział
Lubuskie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	16,14%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	10,43%
	G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	10,14%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9,65%
	S – Pozostała działalność usługowa	8,17%
Łódzkie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	21,03%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	12,43%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10,31%
	G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	10,14%
	J – Informacja i komunikacja	9,64%
Małopolskie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22,59%
	J – Informacja i komunikacja	11,50%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	9,29%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9,21%
	S – Pozostała działalność usługowa	9,07%
Mazowieckie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	25,33%
	J – Informacja i komunikacja	15,81%
	S – Pozostała działalność usługowa	9,78%
	G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	8,78%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	7,36%
Opolskie	C – Przetwórstwo przemysłowe	15,20%
	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14,83%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10,26%
	O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7,29%
	J – Informacja i komunikacja	7,29%
Podkarpackie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	17,51%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	12,94%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9,35%
	F – Budownictwo	8,48%
	G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	8,37%

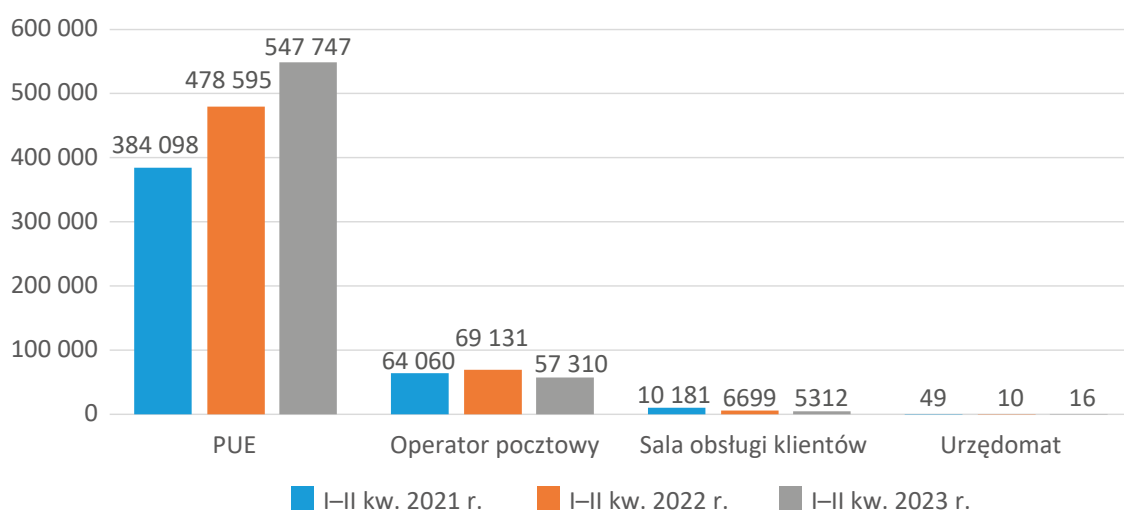
Województwo	Sekcja PKD	Udział
Podlaskie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	16,15%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	10,54%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9,75%
	S – Pozostała działalność usługowa	8,87%
	G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	8,08%
Pomorskie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22,93%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	10,80%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8,33%
	J – Informacja i komunikacja	8,22%
	G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	7,57%
Śląskie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22,27%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	12,71%
	G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	9,39%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8,27%
	J – Informacja i komunikacja	8,23%
Świętokrzyskie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	18,50%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	12,19%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	10,27%
	G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	7,70%
	O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7,59%
Warmińsko-mazurskie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14,11%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	13,48%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	11,32%
	S – Pozostała działalność usługowa	8,54%
	O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7,10%

Województwo	Sekcja PKD	Udział
Wielkopolskie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22,66%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	11,28%
	G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	10,65%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9,97%
	J – Informacja i komunikacja	8,91%
Zachodniopomorskie	M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	21,08%
	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10,90%
	C – Przetwórstwo przemysłowe	10,25%
	J – Informacja i komunikacja	8,39%
	G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	6,24%

9. Liczba formularzy RUD w latach 2021–2023 – porównanie kwartalne w wybranych aspektach

W I półroczu 2023 r. podobnie jak w analogicznym okresie w latach 2021–2022 najczęściej formularzy RUD zostało złożonych za pośrednictwem PUE ZUS. W porównaniu do roku poprzedniego zanotowano wzrost o 14,45%, a do roku 2021 o 42,61%. Szczegółowe dane dotyczące poszczególnych sposobów składania formularzy RUD w dwóch pierwszych kwartałach w latach 2021–2023 przedstawia poniższy wykres.

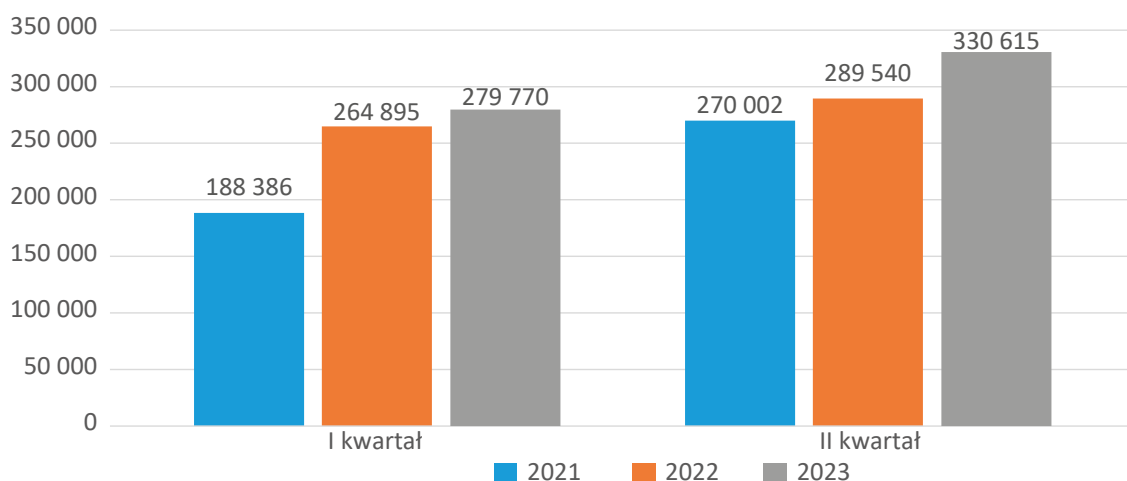
Wykres 24. Sposoby składania formularzy RUD w latach 2021–2023 – porównanie kwartalne

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

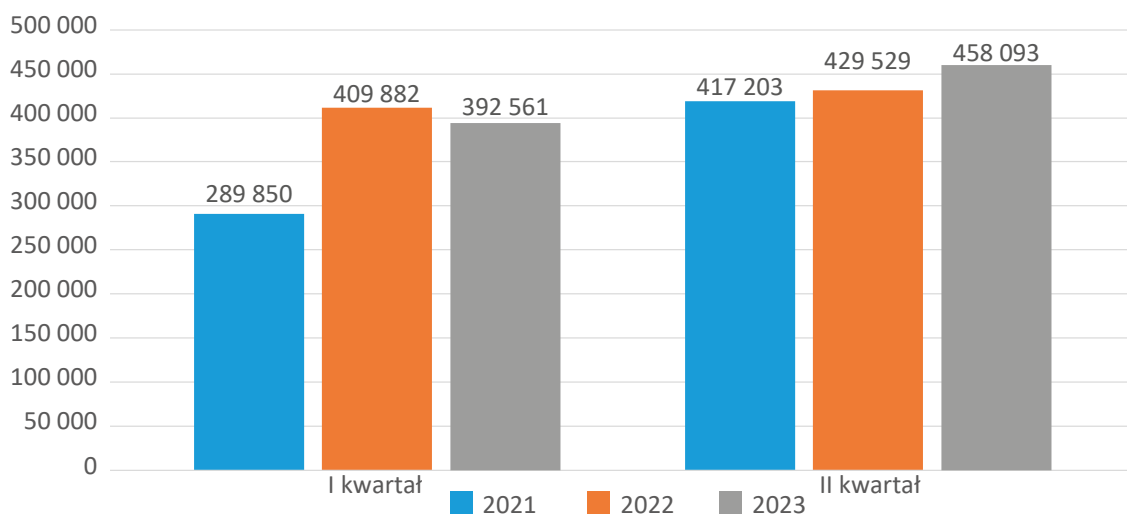
W I półroczu 2023 r., w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, odnotowano wzrost składanych formularzy RUD o 10,09%, a wzrost wykazywanych umów o dziecko o 1,34%. Porównując te dane do analogicznego okresu roku 2021, wzrost wyniósł kolejno 33,16% oraz 20,31%. W I kwartale 2023 r. nastąpił wzrost składanych formularzy w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego o 5,62%, ale spadek liczby wykazywanych umów o dziecko o 4,23%. W II kwartale 2023 r. zanotowano wzrost złożonych formularzy RUD o 14,19% w porównaniu do roku 2022 oraz wzrost wykazywanych umów o dziecko o 6,65%. W przypadku porównania I kwartału 2023 r. do analogicznego okresu roku 2021, szczególnie wysoki wzrost odnotowano w liczbie złożonych formularzy RUD oraz wykazywanych umów o dziecko – kolejno o 48,51% oraz 35,44%. Szczegółowe dane prezentują wykresy 25 i 26 oraz tabele 6 i 7.

Wykres 25. Liczba złożonych formularzy RUD w latach 2021–2023 – porównanie kwartalne

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Wykres 26. Liczba wykazanych umów o dziecko w formularzach RUD w latach 2021–2023 – porównanie kwartalne

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Tabela 6. Liczba złożonych formularzy RUD w latach 2021–2023 – porównanie kwartalne

Wpływ formularza RUD	2021 r.	2022 r.	2023 r.	Porównanie 2023 r. do 2022 r.	Porównanie 2023 r. do 2021 r.
I kwartał	188 386	264 895	279 770	5,62%	48,51%
II kwartał	270 002	289 540	330 615	14,19%	22,45%
Razem	458 388	554 435	610 385	10,09%	33,16%

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

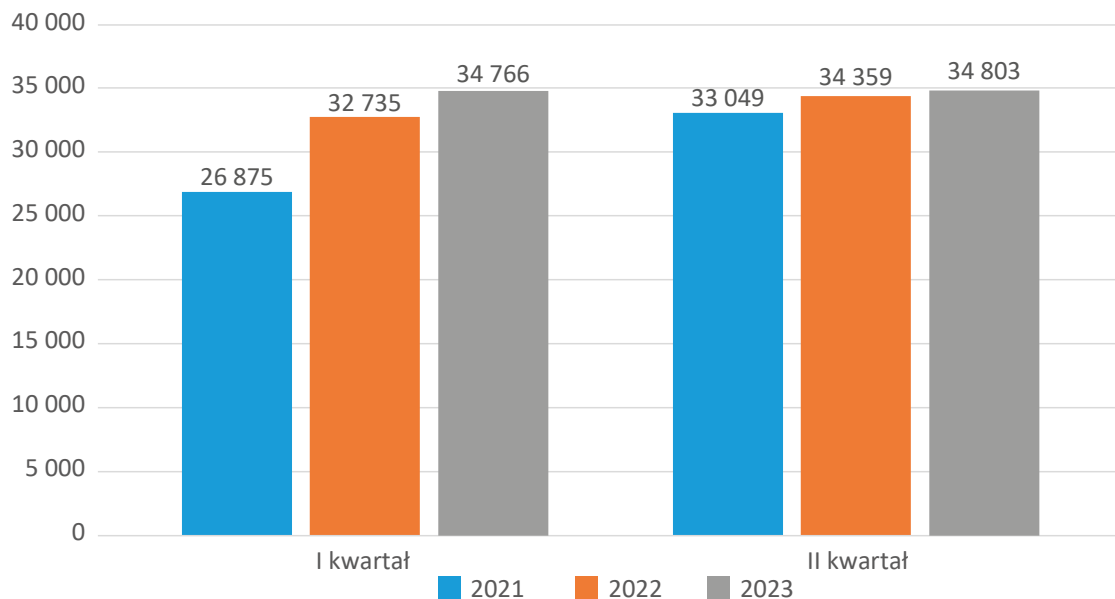
Tabela 7. Liczba wykazanych umów o dzieło w formularzach RUD w latach 2021–2023 – porównanie kwartalne

Wpływ formularza RUD	2021 r.	2022 r.	2023 r.	Porównanie 2023 r. do 2022 r.	Porównanie 2023 r. do 2021 r.
I kwartał	289 850	409 882	392 561	-4,23%	35,44%
II kwartał	417 203	429 529	458 093	6,65%	9,80%
Razem	707 053	839 411	850 654	1,34%	20,31%

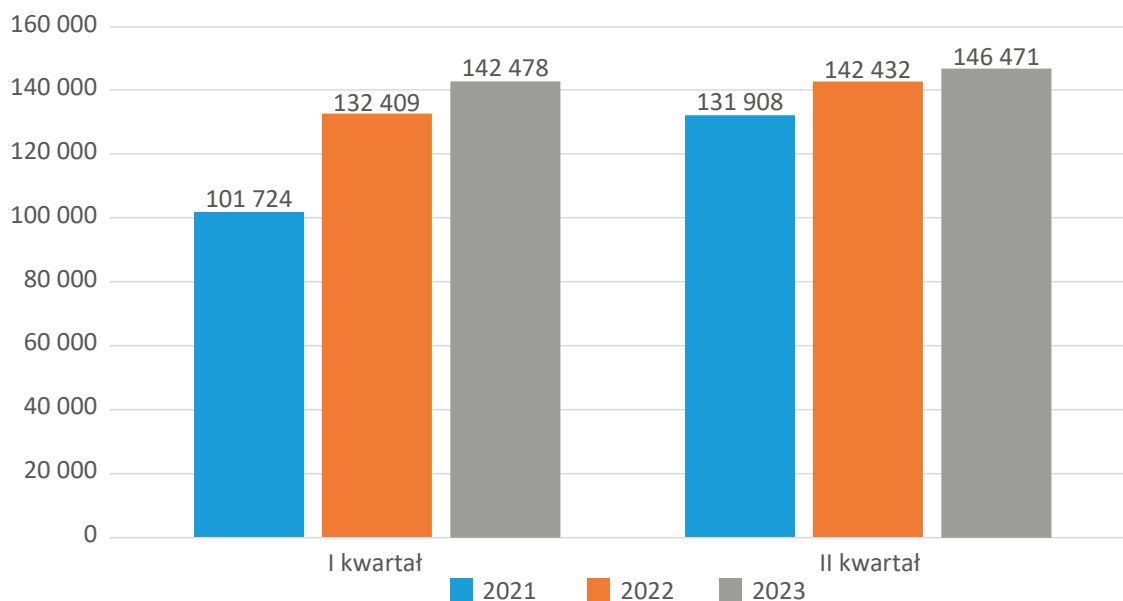
Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

W dwóch pierwszych kwartałach 2023 r., w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, odnotowano wzrost liczby unikalnych podmiotów⁶, którzy składali formularz RUD o 3,69% oraz wzrost liczby unikalnych wykonawców o 5,13%. Porównując te dane do analogicznego okresu roku 2021, wzrost wyniósł kolejno 16,10% oraz 23,68%. W I kwartale 2023 r. zanotowano wzrost liczby unikalnych podmiotów składających formularz RUD oraz unikalnych wykonawców umów o dzieło w porównaniu do roku 2022 kolejno o 6,20% oraz 7,60%, a w porównaniu do roku 2021 kolejno o 29,36% oraz 40,06%. W II kwartale zanotowano wzrost liczby unikalnych podmiotów składających formularz RUD oraz unikalnych wykonawców umów o dzieło w porównaniu do roku 2022 kolejno o 1,29% oraz 2,84%, a w porównaniu do roku 2021 kolejno o 5,31% oraz 11,04%. Szczegółowe dane prezentują wykresy 27 i 28 oraz tabele 8 i 9.

⁶ Liczba unikalnych podmiotów zgłaszających formularz RUD w ujęciu kwartalnym jest większa od liczby podmiotów w ujęciu rocznym, ponieważ jeden podmiot w przypadku złożenia formularza RUD w dwóch kwartałach został wykazany dwukrotnie. Analogiczna sytuacja występuje w przypadku liczby unikalnych wykonawców umów o dzieło.

Wykres 27. Liczba unikalnych podmiotów składających formularz RUD w latach 2021–2023 – porównanie kwartalne

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Wykres 28. Liczba unikalnych wykonawców wykazanych w formularzach RUD w latach 2021–2023 – porównanie kwartalne

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Tabela 8. Liczba unikalnych podmiotów składających formularz RUD w latach 2021–2023 – porównanie kwartalne

Wpływ formularza RUD	2021 r.	2022 r.	2023 r.	Porównanie 2023 r. do 2022 r.	Porównanie 2023 r. do 2021 r.
I kwartał	26 875	32 735	34 766	6,20%	29,36%
II kwartał	33 049	34 359	34 803	1,29%	5,31%
Razem	59 924	67 094	69 569	3,69%	16,10%

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Tabela 9. Liczba unikalnych wykonawców wykazanych w formularzach RUD w latach 2021–2023 – porównanie kwartalne

Wpływ formularza RUD	2021 r.	2022 r.	2023 r.	Porównanie 2023 r. do 2022 r.	Porównanie 2023 r. do 2021 r.
I kwartał	101 724	132 409	142 478	7,60%	40,06%
II kwartał	131 908	142 432	146 471	2,84%	11,04%
Razem	233 632	274 841	288 949	5,13%	23,68%

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

Największy wzrost liczby osób wykonujących umowy o dzieło odnotowano w sekcji PKD N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – wzrost liczby osób o 32,27% w porównaniu do analogicznego okresu roku 2022. Wzrost wykonujących umowy o dzieło nastąpił między innymi również w sekcji:

- budownictwo (sekcja F) – o 11,60% w porównaniu do I półrocza 2022 r.,
- informacja i komunikacja (sekcja J) – o 11,50% w porównaniu do I półrocza 2022 r.,
- pozostała działalność usługowa (sekcja S) – o 11,03% w 2023 r. w porównaniu do I półrocza 2022 r.

Natomiast spadek liczby osób wykonujących umowy o dzieło nastąpił między innymi w sekcjach:

- przetwórstwo przemysłowe (sekcja C) – o 5,48% w porównaniu do I półrocza 2022 r.,
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M) – o 1,33% w porównaniu do I półrocza 2022 r.

Szczegółowe dane zaprezentowano w tabeli 10.

Tabela 10. Sekcje PKD płatnika składek w których wykazane zostały osoby wykonujące umowy o dzieło w latach 2022–2023 – porównanie kwartalne

SEKCJA PKD	I i II kw. 2022 r.	I i II kw. 2023 r.	Zmiana
J – informacja i komunikacja	51 389	57 301	11,50%
M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	51 016	50 335	-1,33%
R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	32 523	34 168	5,06%
P – edukacja	32 191	31 813	-1,17%
S – pozostała działalność usługowa	24 086	26 743	11,03%
C – przetwórstwo przemysłowe	10 895	10 298	-5,48%
O – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10 062	10 225	1,62%
G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	9 493	9 970	5,02%
N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5 501	7 276	32,27%
F – budownictwo	6 010	6 707	11,60%

Źródło: opracowanie własne Zespołu Analizy Ryzyka.

W pozostałych sekcjach liczba osób wykonujących umowy o dzieło spadła o 25,08% w stosunku do I półrocza 2022 r.

10. Podsumowanie

Przewidziany regulacjami zakres informacyjny przekazywany w formularzu RUD, w powiązaniu z danymi dotyczącymi podmiotu zgłaszającego, umożliwia prowadzenie wielu analiz, począwszy od oceny dynamiki dokonywanych zgłoszeń w ciągu roku, rodzaju podmiotów dokonujących zgłoszeń, przedmiotu ich działalności, czy też wielkości, a także z uwzględnieniem cech takich jak wiek wykonawców, czy okres zawieranych umów.

Przeprowadzone analizy formularzy RUD za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r., które zostały przedstawione w niniejszym opracowaniu pozwalają na wyciągnięcie m.in. następujących wniosków:

- w I półroczu 2023 r. przekazano do ZUS 610,4 tys. formularzy RUD, na których zgłoszono 850,7 tys. umów o dzieło;
- największa liczba zgłoszeń dokonywana jest za pośrednictwem kanału PUE, co świadczy na znaczny stopień elektronizacji kontaktów płatników składek z ZUS;
- w dwóch pierwszych kwartałach 2023 r. największa liczba unikalnych podmiotów zgłaszających formularz RUD wystąpiła w ostatnim miesiącu poszczególnych kwartałów – zachowany został trend z lat 2021–2022;
- w przypadku liczby złożonych formularzy RUD, w I kwartale 2023 r. ich liczba, podobnie jak w latach poprzednich, była najwyższa w ostatnim miesiącu kwartału, o tyle w II kwartale 2023 r., w czerwcu do ZUS wpłynęła najmniejsza liczba formularzy RUD na przestrzeni całego kwartału;

- w pierwszych dwóch kwartałach 2023 r. odnotowano wzrost składanych formularzy RUD o 10%, oraz wzrost liczby zawieranych umów o dzieło o ponad 1% w porównaniu do analogicznego okresu 2022 r., a w porównaniu do I półrocza roku 2021 wzrost kolejno o 33% oraz 20%;
- liczba płatników składek zgłaszających wykonanie umowy o dzieło w 2023 r. w odniesieniu na 10 tys. płatników była najwyższa w woj. mazowieckim (326), a najniższa w woj. zachodniopomorskim (146);
- częstość zawierania umów o dzieło znacząco różni się w zależności od województwa – najwięcej umów o dzieło w przeliczeniu na 10 tys. płatników składek zostało zgłoszonych województwie śląskim (8,2 tys.), a najmniej w warmińsko-mazurskim (855);
- wykonawcy umów o dzieło w ponad 82% byli w wieku od 20 do 59 lat, przy czym więcej umów o dzieło zostało zawartych z mężczyznami (52,81%);
- umowy o dzieło najczęściej zawierano na 1 dzień co stanowi 26,63% wszystkich zawartych umów o dzieło oraz 8 dni co stanowi 19,46%.

Najliczniejszą grupą cudzoziemców, którzy zostali wykazani na formularzu RUD ze wskazaniem państwa pochodzenia, byli obywatele Ukrainy (17%). Przy czym w wielu przekazanych dokumentach brak było wskazania kraju pochodzenia. Dlatego też uzupełnienie danych o państwie pochodzenia pozwoliło na ustalenie, że grupą cudzoziemców, którzy najliczniej wykonują umowy o dzieło są obywatele Ukrainy (43,64%) oraz Białorusi (21,96%), natomiast w dalszej kolejności znajdują się m.in. obywatele Niemiec (3,08%) czy Rosji (2,84%).

Jednocześnie w I półroczu 2023 r. złożono do ZUS więcej formularzy RUD (o 56 tys.) niż w analogicznym okresie 2022 r. i zgłoszono na nich więcej umów o dzieło (o 11,2 tys.). Średnia liczba umów na formularzu w dwóch pierwszych kwartałach 2022 r. to 1,51, w 2023 r. 1,39.

Na podstawie danych dotyczących liczby zgłoszonych umów o dzieło i ich wykonawców, w porównaniu do liczby ubezpieczonych w systemie ubezpieczeń społecznych, wynika że również w I półroczu 2023 r. nie jest to skala o której domniemywano przed wprowadzeniem rejestru umów o dzieło. Przeprowadzone analizy porównawcze w zakresie liczby złożonych formularzy, zgłoszonych umów, podmiotów zgłaszających oraz osób wykonujących umowę o dzieło wskazują na wzrost w każdej wymienionej kategorii w I półroczu 2023 r. w porównaniu do analogicznego okresu roku 2022 i 2021. Należy jednak zauważyć, że w odniesieniu do 2022 r. wzrosty te są na dość niskim poziomie i wahają się w granicach od 1 do 10%.

Warto podkreślić, że nie odnotowano dużych zmian w strukturze podmiotów zgłaszających umowy o dzieło oraz ich wykonawców. Zachowano strukturę z lat ubiegłych w zakresie liczby złożonych formularzy RUD w podziale według rodzaju podmiotu zgłaszającego umowę o dzieło, województwa z którego pochodził, a także oddziału ZUS właściwego dla zgłaszającego umowę o dzieło. Analogicznie sytuacja prezentuje się w przypadku liczby zgłoszonych wykonawców umów o dzieło w podziale według płci, wieku oraz województwa, z którego pochodził, a także sekcji PKD płatnika składek.

Mając na uwadze powyższe, po I półroczu 2023 r. można stwierdzić, że zachowane zostały trendy zaprezentowane w poprzednich publikacjach w zakresie umów o dzieło przekazywanych w formularzach RUD. Umowy te zgłaszane są do ZUS przede wszystkim przez płatników składek. Najczęściej są to podmioty prowadzące działalność naukową i techniczną oraz w zakresie informacji i komunikacji, zgłaszające do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego nie więcej niż 9 ubezpieczonych, a ich siedziba mieści się w województwie mazowieckim. Umowy o dzieło w większości przypadków zawierane są na okresy nie dłuższe niż 9 dni. Najczęściej osoby wykonujące umowę o dzieło zamieszkują w województwie mazowieckim, a największą grupę wykonawców stanowią osoby w wieku 30–39 lat. Jednocześnie umowy o dzieło zawierane są częściej z mężczyznami. W przypadku cudzoziemców wykazywanych w formularzach RUD, największą grupę stanowią obywatele Ukrainy.

www.zus.pl/e-wizyta

 @zus_pl

[linkedin.com/company/zus-pl](https://www.linkedin.com/company/zus-pl)

www.zus.pl

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH